

Mai més!

Butlletí d'informació i comunicació de l'Amical de Mauthausen

i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya

Sumari

- 1 · Comunicat de la Amical sobre atemptats a Barcelona.
 - Tomba Francesc Boix i resistència col·lectiva.
- 2 · Viatges commemoratius a Buchenwald i a Mauthausen.
- 3 · **Col·laboracions:**
 - Eysses, de la batalla a Dachau.
- 4 · **Informacions:**
 - Declaració de la FIR el 80 aniversari de Guernica.
- 5 · Crida del CIM.
 - Proposició de llei de reparació jurídica víctimes franquisme.
 - La Model obre les portes.
 - Xarxa Mai Més.
- 6 · II Premi Montserrat Roig.
 - Memòries d'una infantesa.
 - Retirada monument alcalde Marcet.
 - **Activitats, homenatges i exposicions.**
- 9 · Delegació Extremadura.
- 10 · Delegació País Basc.
 - Delegació Aragó.
- 11 · Recordem a...
 - Propera Assemblea.
- 12 · Acròstic temàtic nº 15
 - Solució a l'acròstic nº 14.

© Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis.

Sils, 1 baixos – 08002 Barcelona

Tel. 93 302 75 94

e-mail: info@amical-mauthausen.org

REDACCIÓ: Rosa Toran i Josep San Martín

MAQUETACIÓ: Josep San Martín

Dipòsit legal: B-14.608-2001

S'autoritza la reproducció de fragments citant-ne la procedència.

Comunicat de l'Amical de Mauthausen i altres camps sobre els atemptats de Barcelona

Des de l'Amical de Mauthausen i altres camps, volem mostrar la nostra fraterna solidaritat amb totes les víctimes dels recents atemptats terroristes de Barcelona i de Cambrils. Denunciem aquestes bàrbares mostres de violència que avui han sacsejat Catalunya, com abans ho van fer en altres ciutats. Denunciem tota mostra de violència allà on es produeixi, i volem mostrar també la nostra solidaritat amb totes les víctimes de l'odi indiscriminat en tots els països del món.

Fem nostre, un cop més, el jurament de

Buchenwald i de Mauthausen, i el compromís d'acabar amb la injustícia, el feixisme i l'odi, i construir un món nou d'homes lliures i en pau.

Des l'Amical, seguirem lluitant, sense por, per protegir la memòria, i per portar als nostres joves els valors dels nostres deportats: l'internacionalisme, els drets humans, la llibertat, la fraternitat i la solidaritat entre tots els pobles de la terra.

Barcelona, 19 agost 2017

Tomba de Francesc Boix i resistència col·lectiva

Una àmplia representació de l'Amical de Mauthausen es va desplaçar a París per participar en el trasllat de les restes de Francesc Boix, el passat 16 de juny, al cementiri Père-Lachaise de la capital francesa on reposen les restes de nombroses personalitats que han destacat en diferents àmbits de la vida francesa i internacional. L'acte va anar precedit per una ingent tasca per part de l'Amical de Mauthausen

francesa, com a entitat que va gestionar les actuacions prèvies i el trasllat, de tot plegat no s'ha mantingut al marge la nostra Amical que ha col·laborat de forma fraterna i solidària des que es van preveure les primeres iniciatives en aquest sentit.

L'acte del trasllat de les restes de Francesc Boix Campo ha suposat l'entronització, com a heroi, d'aquest barceloní que va jugar un destacat paper en la resistència interna i en la denúncia de tot el que va passar al camp nazi de Mauthausen. La seva prematura mort, el juny de 1951 amb tan sols 30 anys, l'hauria pogut condemnar a l'ostracisme; però, afortunadament, la seva memòria ha estat salvaguardada i el reconeixement.

ment internacional a la seva figura s'ha fet realitat a la capital parisenca. Un reconeixement internacional, com ho foren les actuacions de resistència que culminaren amb el robatori de les fotografies i les denúncies d'allò que s'esdevenia als camps de la mort, on homes i dones de tantes nacionalitats van patir, en molts casos fins a la seva mort, la desraó del fanatisme i la barbàrie.

Coneixem amb força detall el periple i la importància del robatori dels negatius de les fotografies del laboratori de Mauthausen, que denunciaven la realitat en aquest camp austríac; també, com es va planificar la seva extracció del recinte i la seva ocultació a la casa de la Sra. Ana Pointner. Al costat de Boix, al laboratori fotogràfic de Mauthausen, treballaven José Cereceda Higes (Madrid) i Antonio García Alonso (Tortosa) i, sense restar importància a la gosadia de Boix, l'èxit del robatori d'aquells negatius no hagués estat possible sense l'antuència i la col·laboració dels republicans espanyols organitzats de forma clandestina. Va ser un importantíssim acte de resistència en un entorn d'extrema precarietat organitzativa, on la valentia individual es va complementar amb la participació col·lectiva en

la qual es van assumir múltiples riscos de caràcter personal.

Però Francesc Boix no és un desconegut a Barcelona, el reconeixement a la seva ciutat natal es visualitza a la placa existent a la casa on va néixer al barri del Poble nou i a la biblioteca del Districte que porta el seu nom. L'Amical va ser molt activa en aquelles iniciatives i en la difusió permanent del seu llegat fotogràfic.

Més recentment hem participat en l'exposició "Més enllà de Mauthausen. Francesc Boix, fotògraf" i vam organitzar el 8 de juny un acte d'homenatge al Museu d'Història de Catalunya que va comptar amb la presència institucional de l'ajuntament de Barcelona i de la Generalitat.

Acte al Museu d'Història de Catalunya

Viatges commemoratius a Buchenwald i Mauthausen

Viatge a Buchenwald

Com cada any, hem viatjat als camps de Buchenwald (7 al 11 d'abril) i Mauthausen (5 al 8 de maig) per retre homenatge als deportats republicans. Enguany el dossier didàctic adreçat a donar eines per al coneixement i la reflexió estigué dedicat als refugiats, tot aportant dades sobre el que va significar l'acollida de refugiats a Catalunya durant la guerra d'Espanya, procedents de les diverses zones que havien caigut en mans dels feixistes, per tal de contraposar aquella acollida amb les condicions inhumanes que pateixen actualment els milions de persones desplaçades.

Cada vegada són més els municipis que celebren actes commemoratius, com a fruit del nostre treball, el que ens anima i per això no defallirem en prosseguir en aquesta tasca (en l'apartat d'activitats en trobareu una breu ressenya).

El nombrós grup de viatgers que han format la comitiva a Mauthausen ens ha adreçat congratulacions pel caràcter amistós i solidari que va marcar la convivència durant els quatre dies, així com reflexions sobre la singular experiència. D'entre elles, destaquem uns paràgrafs del soci Jose Manuel Revuelta, extrets de

"Crònica d'un viatge amb l'Amical de Mauthausen":

"La ràbia i la impotència continuen en augment cada dia que passa. No sé què es podria haver fet, no sé què es podria fer avui per tal que tot això no torni a passar mai més. Penso que solament un gir radical en l'educació podria propiciar ciutadans lliures capaços de repetir gestos de desobediència, de rebel·lia, com els que abans he esmentat. Quan ens convencerem que l'obediència no és cap virtut, que dir sí a tot és propi d'ovelles? Ser autònom, tenir unes conviccions pròpies que indueixin a actuar en conseqüència amb el que pensem i creiem és allò que ens fa persones lliures. Al contrari, els camps de concentració, els assassinats massius seguiran d'actualitat per a posterior gaudi del turisme de masses que acudirà allí per continuar omplint l'àlbum de fotos familiar.(...)"

Viatge a Mauthausen

Poca cosa més m'apeteix afegir per narrar aquests pocs però intensos dies als camps de concentració d'Àustria. Que serveixin aquestes notes com un simple testimoni sense més pretensions que la de col·laborar per tal que aquestes coses terribles que hem recordat no s'oblidin mai, que serveixin per a mantenir viva la

flama de la solidaritat internacional. Com va dir la delegació francesa als actes, «la veritat que surt de les urnes no es suficient per a l'exercici de la democràcia. A més, cal tenir principis». Només des del convenciment ferm en els principis personals de llibertat i autonomia, amb coherència, podrà arribar un món de persones lliures, podrà erigir-se, com es diu al Jurament de Mauthausen, «el monument més gran als soldats de la llibertat caiguts en aquesta lluita sense treva: El Món de l'home lliure».

Pel que fa al viatge d'enguany, des de l'Amical hem fet arribar a través dels nostres representants al Comitè Internacional de Mauthausen, el nostre profund enuig respecte a l'absència de la bandera republicana en els actes de Gusen per una decisió unilateral del comitè de Gusen. En la seva carta de contestació, tant el president com el secretari del CIM ens diuen que faran arribar la nostra queixa i que els sembla que la situació que es va produir és totalment inacceptable. Així ma-

Intervenció del president de l'Amical a Gusen

teix emplacen al comitè de Gusen a una reunió amb profunditat per tractar aquest incident i evitar que torni a repetir-se.

COL·LABORACIONS

Eysses, de la batalla a Dachau

Juan Pedro Rodríguez Hernández

Des de fa molts anys, a França, es celebra un acte que té una especial rellevància a Villeneuve-sur-Lot, on hi ha la presó d'Eysses. Abanderats de diferents països, inclòs Espanya, participen en un solemne homenatge.

A pocs quilòmetres, en una estació de tren, un monument recorda 1.200 noms de deportats a Alemanya, i si el visitant s'hi fixa podrà observar que molts d'ells són d'espanyols.

L'origen de la presó d'Eysses és una antiga abadia. Al segle XIX va ser reconvertida en presó, funció que encara no ha perdut. Durant la Segona Guerra Mundial, sota el govern de Vichy, es va convertir en un lloc molt simbòlic, i va passar a ser una presó que concentrava des de 1940 a membres detinguts de la Resistència. Això incloïa els nostres compatriotes detinguts per la milícia de Vichy. I sobretot a la llavors 3ª Brigada de l'Ariège, de la qual va formar part el meu oncle avi Isidro Sánchez (nascut a Madroñera el 14 de desembre de 1909); comandant del 2n Batalló (1942 a 10 de març de 1943), i un dels organitzadors de la "Brigada Especial". L'origen de la Brigada té a veure amb l'objectiu d'escapar de les Companyies de Treballadors Estrangers (CTE), davant la por de ser deportats, però

Homenatge a la presó d'Eysses

també amb la cristallització de l'organització dels cosos guerrillers, sobre la base de la XIV Cos de guerrillers Espanyols a França, després integrat en les FFI (Forces Franceses de l'Interior) a la primavera de 1944, reconvertit en l'Agrupació de guerrillers Espanyols. A l'abril de 1943 part de la 3ª Brigada va ser capturada, i els seus membres foren sotmesos a terribles tortures, i una altra part de la Brigada fou capturada a l'octubre, moment de la detenció d'Isidro per la policia de Vichy i membres de la Gestapo mentre amagaven aviadors aliats abatuts, ja que cada diversos dies passava els Pirineus amb ells i els deixava fora de perill a

Andorra. El destí de la 3ª Brigada seria passar a la història per l'alliberament de ciutats de la zona sud de França, entre elles Foix. No obstant això, la destinació va ser molt més cruel per als capturats el 1943.

A la presó hi havia aproximadament 1.400 presos, de més de 20 nacionalitats, ja que entre ells hi havia antics membres de les Brigades Internacionals. Possiblement eren uns 60 espanyols. Els aterria la idea de ser lliurats als alemanys davant la possibilitat de la deportació. A la presó es va començar a gestar un intent d'evasió col·lectiva, i al gener de 1944 van aconseguir escapar més de 54 interns. Van començar a planificar millor l'evasió, a coordinar-se i, amb la complicitat d'alguns vigilants, a acumular armes. El 19 de febrer els presos es van revoltar, i per frenar el motí, que va durar diversos dies, els vigilants van mobilitzar a totes

les tropes de la zona i, a més, van rebre ajuda de l'artilleria alemanya. Van ser molts els presoners que van morir intentant saltar un mur, on ara es realitza l'acte d'homenatge dels abanderats. Un cop frenat l'intent d'evasió, que els francesos anomenen Batalla d'Eys-ses, van arribar els càstigs. Va ser afusellat el coordinador de l'intent de fugida, el francès Barnard, i al seu costat els espanyols Jaume Sero i Domènec Serveto.

El rumb de la guerra canviava i perillava el govern de Vichy i el propi Reich. Per això, el 30 de maig de 1944, gairebé 1.200 presoners, inclosos els espanyols, van ser lliurats pel govern de Vichy a les SS, que els van custodiar fins a l'estació de tren i pel camí assassinaren l'espanyol Àngel Huerga. El destí dels presoners va ser Dachau; gairebé tots els espanyols que havien sobreviscut al motí foren separats i traslladats al sub-

camp d'Allach, per a treballar en fàbriques d'armament. Van ser alliberats el 29/30 d'abril de 1945 per les tropes americanes.

Aquest grup d'espanyols havien estat membres majoritàriament de la 3ª Brigada de l'Ariège, serien reconeguts com a Resistents, assimilats a les FFI. Cada any a l'acte d'abanderats d'Eys-ses recorden a aquell grup d'espanyols que va acabar al kommando d'Allach, del camp de concentració de Dachau. Alguns van morir allí; altres van tornar a Espanya, com Pascual Facundo Famada, que va morir de tuberculosi a l'hospital de Brull, acorralat per militars franquistes i sense possibilitat d'escapar a França; i altres es van quedar a l'exili, com el meu oncle avi que va morir l'any 1977 a Tolosa.

INFORMACIONS

Declaració de la FIR (Federació Internacional de Resistents) en el 80 aniversari del crim feixista contra Gernika

(Article aparegut a News. Butlletí de la Federació Internacional de Resistents-Associació d'Antifeixistes, núm. 44. Juny 2017).

La Federació Internacional de Resistents-Associació d'Antifeixistes i de les seves associacions membres a més de 25 països d'Europa i a Israel, commemoren el 80 aniversari del criminal bombardeig, perpetrat el 26 d'abril de 1937, per la Legió alemanya Còndor sobre el poble basc de Gernika.

Aquest atac sobre un poble sense defensa ha entrat a la Història com a "ruptura amb la civilització". Va ser un atac adreçat exclusivament contra civils per una potència estrangera i contra un govern legal. Aquest atac també va representar la destrucció de la "ciutat santa dels bascos", símbol de les seves tradicions democràtiques dins un esperit liberal i en la seva consciència i valor de la seva cultura.

Segons les informacions difoses pel govern basc, el resultat va ser devastador: 80% de tots els edificis van ser destruïts, i entre els 6.000 habitants, hi va haver 1.654 morts i 889 ferits.

Per part de la Luftwaffe nazi, Hermann Göring va expressar la seva satisfacció per la destrucció de Gernika que fou "un èxit complet de la Luftwaffe". Espanya s'havia convertit en terreny d'assaig per a la futura

guerra a gran escala. La pintura de Picasso "Guernica" -realitzada per a l'exposició universal de 1937 a París- va perpetuar el crim i l'horror davant les atrocitats de la guerra. Aquesta obra ha esdevingut acusació de totes les víctimes. Avui "Gernika" és un símbol de l'oposició a la guerra i de la bogeria destructiva que l'acompanya.

Actualment, hi ha moltes llacunes en la revisió de la Història i de la política. Després de la fi del règim de Franco, els antifeixistes exigiren, en va, que el quadre de Picasso fos elevat a la categoria de "signe simbòlic del reconeixement del patiment" i que fos restituït a la ciutat.

Fa vint anys, Roman Herzog, aleshores president alemany, va escriure una carta d'excuses i de reconciliació a les víctimes de Gernika i als seus descendents. Es pot lamentar que aquesta iniciativa no fou res més que un gest (...). L'actitud de rebuig de l'actual president Mariano Rajoy -postfranquista (PP)- mostra que la societat espanyola només ha treballat parcialment l'època de la dictadura franquista.

De la mateixa manera, els honors cap al règim anterior formen part de l'ordre del dia (...). Això inclou "l'honor de la memòria" i les pensions que Alemanya ha acordat des de fa decennis als membres de la Legió Còndor i als de la División Azul de Franco que, al costat de les tropes feixistes durant la guerra, van combatre a la Unió Soviètica.

80 anys després del bombardeig de Gernika, la responsabilitat de la Legió Còndor d'Alemanya sovint és oblidada. La FIR i les seves federacions membres -no sols a Espanya- defensen la idea que aquests esdeveniments han de conservar un lloc important en la memòria col·lectiva dels pobles. Són un símbol de la necessitat d'estar en guàrdia contínua contra tot acte de guerra contrari al dret internacional.

Crida del Comitè Internacional de Mauthausen

El Comitè Internacional de Mauthausen (CIM), reunit en el dia del 72è aniversari de l'alliberament del camp, denuncia amb gran preocupació la desintegració de la Unió Europea i la recuperació en el continent de temptacions nacionalistes, racistes, antisemites i xenòfobes, quan no obertament feixistes.

Es construeixen murs contra les persones que fugen de la fam i la guerra, s'està responenent a les dificultats eco-

nòmiques i l'atur amb consignes nacionalistes, amb la incitació a l'odi cap a l'estranger i demanant nous obstacles per a la circulació de persones.

Aquesta no és l'Europa que els deportats havien somiat en el dia de l'alliberament!

Per aquesta raó, el CIM fa una crida, especialment als joves de tots els països, perquè assumeixin com a propi el Jurament formulat pels deportats de Mauthausen el 16 de maig de 1945 i lluitin per una Europa lliure, oberta, democràtica i acollidora.

Mauthausen, 5 maig de 2017

Proposició de Llei de Reparació Jurídica de les víctimes del franquisme

El 29 de juny de 2017, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat aquesta proposició de llei, que dicta la nul·litat de ple dret per les causes dictades per

raons polítiques pel règim franquista. A més, la llei autoritza l'Arxiu Nacional de Catalunya a fer pública la llista dels processos instruïts, persones encausades, sentències i condemna. Celebrem aquesta iniciativa que esperem sigui seguida per altres parlaments autonòmics, per tal que es pugui declarar la nul·litat de les esmentades causes per part de les Corts espanyoles.

La Model obre les portes

Finalment, els darrers reclusos han abandonat el recinte, i l'espai tradicional —el panòptic i els sis radis o galeries— esdevindrà un centre de memòria, gestionat pel Comissionat de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona, amb l'objectiu de convertir-lo en indret d'activitats i seminaris, documentació, visites obertes... Per a l'Amical, la Model sempre ha estat un especial centre de referència de la repressió durant la Dictadura, atès que justament el nostre fundador, Joan Pagès Moret, hi va romandre empresonat arran de la seva participació en la vaga de tramvies de 1951, així com altres exdeportats per la seva implicació en la lluita clandestina.

Actualment, una exposició rememora, a partir de les biografies de diversos presos, la complexa i convulsa

història de la Model i l'espai està obert a la ciutadania amb visites guiades.

Xarxa Mai Més

El 27 d'abril a Gavà, s'hi celebrà la V Trobada de joves de la Xarxa de memòria i prevenció del feixisme Mai Més.

Més de 150 nois i noies d'una vintena de centres de secundària van trobar-se a Gavà per compartir experiències i manifestar el seu compromís en la lluita per la memòria i contra el feixisme. En primer lloc, es realitzà una visita al Refugi Antiaeri i una acció simbòlica sobre els Drets Humans, al voltant de la instal·lació, amb la interpretació col·lectiva del Cant dels Deportats, a la rambla de la localitat.

A l'Auditori Espai Maragall, on estaven exposats els treballs dels centres participants, donà la benvinguda als assistents l'alcaldeessa Raquel Sánchez i, a continuació, es succeïren diverses actuacions teatrals i musicals. Alguns vídeos mostraren el fruit de la tasca dels estudiants. En el transcurs de l'acte es lliurà el II Premi Montserrat Roig i es feu una nova presentació

de l'espai "Joves per la preservació de la Memòria" a les xarxes socials.

Els parlaments d'Enric Plaza, regidor de Joventut, Cooperació i Cultura, i Enric Garriga, president de l'Amical, clogueren l'acte.

L'1 de juny, Enric Garriga impartí al Goethe Gymnasium de Weimar, la conferència "La lluita per la memòria. De la Xarxa Mai Més al projecte Buchenwald".

II Premi Montserrat Roig

La participació dels estudiants en el certamen ha estat molt satisfactòria, ja que hi han concorregut 12 treballs, d'elevada qualitat. El jurat, format per Roger Sempere, Pilar Aymerich i Josep Escoda, va decidir atorgar el premi, consistent en un viatge a Mauthausen, al treball "In memoriam" d'Anna Tortosa, i un accèssit a "Una vida en set imatges" de Blanca Castellví.

Memòries d'una infantesa (1937-1950)

La nostra sòcia Roser Ferrando Clua ens ha fet arribar aquestes memòries, en les quals rememora el seu passat: una nena nascuda en plena guerra, amb una infantesa trista i amb una carència tan fonamental com la del pare, Emili Ferrando Rosell, assassinat a Gusen el 4 de juliol de 1941. Roser Ferrando tanca l'obra amb les següents frases: "Els fets i les coses, amb el temps, es tornen ràn-cies i obsoletes. No pas aquests records, que m'han se-guit sempre presents. I és que el temps passat no s'obli-da, sempre torna".

L'encoratgem a que segueixi escrivint perquè la seva memòria també és la nostra.

Retirada del monument a l'alcalde Marcet a Sabadell

Ens congratulem que la campanya endegada per l'associació Sabadell per la República, que comptà amb tot el suport de l'Amical, hagi culminat amb èxit. El govern municipal de Sabadell va fer retirar el 12 de maig el monument a l'alcalde franquista Josep Maria Marcet, situat a la plaça del mateix nom. La iniciativa és un pas important dins el procediment endegat pel consistori per renovar el nomenclàtor i retirar les 33 plaques amb símbols franquistes que queden a la ciutat.

Cal recordar que l'alcalde Marcet, a més de ser un personatge insigne de

la dictadura, va mantenir estretes relacions amb jerarques nazis que visitaren Sabadell en diverses ocasions, en les mateixes dates que molts sabadellencs patien i morien en els camps de la mort nazis.

Esperem que aquest exemple el secundin altres consistoris com el de la ciutat de Lleida que, fins ara, es nega a retirar del nomenclàtor les plaques d'alguns carrers dedicats a figures de la ciutat estretament lligades amb el franquisme; tot i que li ha estat demanat per una àmplia representació d'entitats ciutadanes entre les quals hi figura l'Amical de Mauthausen.

ACTIVITATS, HOMENATGES I EXPOSICIONS

1 abril. **Barcelona**. Centre Cívic La Sedeta. Conferència de Llibert Villar i Tomàs Rebollo "La deportació republicana"

14 d'abril. **Mataró** (Barcelona). Acte commemoratiu de la proclamació de la República, en el monument als Brigadistes Internacionals i a les víctimes del franquisme.

18 abril. **Granollers** (Barcelona). Can Jonch. Conferència "Camp d'extermini de Mauthausen i repressió franquista" a càrrec de Joan Garriga i Fina Ferrando, organitzada per "La Garriga secreta".

18 abril. **Parlament de Catalunya**. Homenatge als republicans que foren represaliats pel franquisme.

23 abril. **Fossar de la Pedrera de Montjuïc**. Commemoració en record de les víctimes de l'Holocaust. Lurdes Vidrier hi va assistir en representació de l'Amical.

26 abril. **Roda de Berà** (Tarragona). Dins la Setmana Cultural: Conferència de Joan Calvo "De l'exili republicà als camps nazis. Paral·lelisme amb la situació actual".

28 abril. **Pego** (València). Casa de Cultura. Con-

ferència de Blas Mínguez “Per la memòria històrica de Pego”, presentació del PowerPoint: “Viatge a Mauthausen” i inauguració de l'exposició: “Mauthausen, l'univers de l'horror”.

1 maig. **Olivares** (Granada). Plaza de las Flores. Commemoració del 1r aniversari de la inauguració de l'obelisc en memòria de Francisco Molina Olmos i Juan Jiménez Herrera.

5 maig. **Aranjuez** (Madrid). Plaça de l'ajuntament. Homenatge als veïns deportats a Mauthausen, amb la intervenció de l'alcalde.

5 maig. **Vinaròs** (Castelló). Cementiri municipal. Homenatge a les víctimes vinarossenques. Nathalie Serra hi va assistir en representació de l'Amical.

5 maig. **Almeria**. Acte d'homenatge als deportats davant el Monument a la Tolerància. Anita Muñoz hi va assistir en representació de l'Amical.

5 maig. **Palamós** (Girona). Cementiri de Sant Joan. Homenatge als palamosins deportats als camps nazis. Jordi Homs, nét de deportat, hi va assistir en representació de l'Amical.

5 maig. **Jaén**. Declarat pel Ple de l'Ajuntament "Dia de la Memòria dels Resistents i Víctimes dels Camps de Concentració Nazis", entre ells 17 joves de la ciutat, dels quals 10 van perdre la vida. Per commemorar aquest Dia de la Memòria, Jaén en comú va organitzar un itinerari-homenatge que va consistir en una visita a tres espais de la ciutat en què van néixer i van viure-hi. A cada parada hi va haver un petit relat dels esdeveniments històrics que expliquen la presència dels ciutadans de Jaén deportats als camps nazis, a càrrec del professor Santiago Jaén Milla, amb dades sobre les seves vides i l'experiència que van patir als camps nazis. Va haver-hi lectu-

res de poemes, exposició de fotografies, i al final la projecció d'un vídeo que s'havia elaborat per aquesta ocasió.

Itinerari-Homenatge a Jaen

15 maig. **Sabadell** (Barcelona). Parc de la Salut. Ofrena floral en memòria dels sabadellencs morts als camps de concentració i a totes les víctimes del nazisme. Intervingueren Enric Garriga i Roser Ferrando.

FEIXISME

MAI MÉS

Ofrena floral en memòria dels sabadellencs morts al camp d'extermini de Mauthausen i de totes les víctimes del nazisme

DILLUNS 15 DE MAIG, A LES 11 DEL MATÍ, AL RECINTE DE LA SALUT, davant del monument a les víctimes del nazisme

APLEC DE LA SALUT 2017

L'anomenada "Escalera de la Mort" de Mauthausen, que unia els barracons del camp de concentració amb la cantina.

Ajuntament de Sabadell

Amb el suport:

Consell de Regidors i altres càrrecs de l'Ajuntament de Sabadell

Diputació de Barcelona

Generalitat de Catalunya

16 maig. **Parlament de Catalunya**. Participació en el Dia Internacional contra la homofòbia.

18 maig. **Bellreguard** (València). Saló d'actes de l'Ajuntament. Conferència de Blas Mínguez "Parlem de memòria: els valencians als camps de concentració nazis", homenatge al veí Fernando Seguí Garcia, mort a Gusen, actuació dels alumnes de l'IES Joan Fuster i del cantant Josep Nadal, de la *Gossa Sorda*.

20 maig. **Barcelona**. Casal independentista El Noi Baliarda, de Sant Andreu. Projectió "La Barcelona deportada" i intervencions de Lurdes Vidrier, Ferran Palau i Alex Rigol sobre "Mauthausen, la deportació dels republicans als camps nazis".

20 maig. **Llagostera** (Girona). Presentació de la "Proposició de Llei Catalana de Reparació Jurídica de les víctimes del franquisme". Antoni Mascort hi va assistir en representació de l'Amical.

29 maig. **Ripollet** (Barcelona). Jardins de l'Ajuntament. Intervenció de l'Amical, representada per Rosa Toran, en l'emotiu acte d'homenatge, organitzat per l'ajuntament, davant del monument als cinc ripolletencs morts als camps nazis.

1 juny **Barcelona**, Museu d'Història de Catalunya. Presentació del documental "Mauthausen 2030" de Miquel Romans i Juan Pablo Caja, per

part dels autors i de Rosa Toran. A partir de l'experiència de tres supervivents i de reflexions d'historiadors, filòsofs, polítics i activistes, en el documental es pregunta sobre la pervivència de la memòria.

4 juny. **Santa Margarida i els Monjos** (Barcelona). Castell de Penyafort. Homenatge a Santi Casañas i López i conferència d'Enric Garriga "La lluita per la memòria".

7 juny. **Terrassa** (Barcelona). Arxiu Històric. Acte de constitució de l'Espai de Memòria i dels valors democràtics de Terrassa, de la qual Joan Calvo en formarà part en representació de l'Amical. Inauguració de l'exposició "Resistents i deportades".

4 juny. **Cabra del Camp** (Tarragona). Sala del Sindicat. Conferència "El camí a Mauthausen. De la guerra d'Espanya a la deportació" a càrrec de Josep Escoda, organitzada per l'associació de veïns Els Jordans.

2, 3 i 6 de juny, **Torredembarra** (Tarragona). Sota la denominació Memorial Esteve Cañellas Margalló, torrenc mort al camp de concentració de Gusen, un seguit d'actes, projeccions, música, conferències... van tenir un gran impacte al poble i van servir per incorporar Esteve Cañellas a la seva memòria. L'esdeveniment està emmarcat en la tasca de l'ajuntament que forma part de la Xarxa Mai Més de l'Amical de Mauthausen.

Homenatge a Esteve Cañellas a Torredembarra

14 juliol. **L'Hospitalet de Llobregat** (Barcelona). Els juliols de la Universitat de Barcelona. Auditori Tecla Sala. Participació d'Àngel del Río i Enric Garriga de l'Amical de Mauthausen a la taula rodona sobre entitats de memòria i perspectives actuals.

Delegació Extremadura

El 28 abril a Madroñera (Cáceres), a la sala Marciano Curiel, conferència “La Memoria. Madroñeros en la Alemania nazi. El caso de Isidoro Sánchez”, impartida pel soci, i familiar de deportat, Juan Pedro Rodríguez Hernández, i per Fernando Ayala. Durant l'acte es demanà el reconeixement dels quatre deportats de la localitat, la col·locació d'una placa commemorativa i el seu nomenament com a fills predilectes.

**Conferència de Juan Pedro Rodríguez:
Madroñeros als camps nazis.**

REPUBLICANOS ESPAÑOLES EN LOS CAMPOS NAZIS

El Centro de Educación de Personas Adultas 'Maestro Martín Cisneros' de Cáceres y la Delegación de Extremadura de la Amical de Mauthausen y otros campos y de todas las víctimas del nazismo en España han realizado esta exposición para recordar el paso de más de 9.000 republicanos españoles por los campos de concentración nazis (Mauthausen, Buchenwald, Dachau, Neuengamme, Sachsenhausen, Ravensbrück, etc.) y para no olvidar que aproximadamente el 65% de ellos murieron.

Cáceres, 5 de mayo de 2017

El 5 de maig s'inaugurà l'exposició “Republicanos españoles en los campos nazis” en el Centro de Educación de Personas Adultas de Cáceres, que va romandre oberta fins el dia 25. Per a més informació: http://www.eldiario.es/eldiarioex/caceres/exposicion-Caceres-liberacion-republicanos-Mauthausen_0_640786180.html

Cal fer especial esment que el dia 18 de maig s'aprova, per unanimitat de tots els grups parlamentaris de l'Assemblea d'Extremadura, la moció “En reconeixement dels extrems deportats als camps de concentració nazis” presentada per la Delegació de l'Amical a Extremadura.

Delegació País Basc

El delegat Juanfran Murillo, conjuntament amb el col·lectiu La Ilusión, d'Errenteria, han dut a terme un seguit d'activitats, entre el 4 i el 6 de maig, amb col·laboració de l'ajuntament de Bergara, precedides per una roda de premsa.

Al saló de plens estigué exposada durant 10 dies la mostra de 20 fotografies "Mauthausen/Gusen 2016", fruit del viatge d'aquell any, exposició acompanyada amb informació sobre el deportat Pedro Axpe, des de la seva trajectòria des de Bergara, l'exili i la seva entrada a Dachau.

També durant la mateixa setmana, es projectà una pel·lícula sobre la Memòria i es realitzà un debat al mateix saló de l'ajuntament sobre la deportació i les víctimes del territori. Finalment el dia 6, més de 100 persones reteren un senzill però emotiu homenatge al veí Pedro Axpe, amb les paraules de la seva família, de l'alcaldessa i de representants de les entitats.

Aquestes iniciatives permeten avançar en el camí dels homenatges i reconeixements a les víctimes i a les seves famílies per tal d'incorporar-los a la història de les seves localitats, alhora que també fan possible establir llaços de col·laboració entre familiars que es van sumant a les iniciatives de l'Amical.

HOLOKAUSTOAREN BIKTIMA BERGARAR BATI

OMENALDIA

eskumen dagoena:
Pedro Jose Axpe Sagasta

omenaldia
maiatzak 6, zapatua
13:00etan Munibe plazan
-Bergara-

hitzaldia
maiatzak 4, osteguna
18:30etan Pleno aretoan

HEMEN JAIO ZEN AQUI NACIO
PEDRO AXPE SAGASTA
1907-09-20an
DACHAUN DEPORTATUA
1944-08-28an
DACHAUN HIL ZUTEN
1944-12-18an

La Ilusión
Asociación humanística y cultural

Amical de Mauthausen

INTXORTA 1937
KULTURELANITZA

Bergarako Udala

Delegació d'Aragó

Aprobat el Projecte de Llei de Memòria d'Aragó

El passat 18 de juliol el govern d'Aragó va aprovar l'avantprojecte de Llei de Memòria Democràtica d'Aragó després d'un procés participatiu mitjançant el qual es van presentar les propostes de les entitats memorialistes. L'Amical de Mauthausen –amb una llarga trajectòria en terres aragoneses– va participar amb diverses esmenes, algunes de les quals han estat recollides

en aquest avantprojecte.

Amb aquesta llei, l'Aragó continua la seva política de coneixement del passat i de dignificació de les víctimes de la dictadura, iniciada fa una dècada pel programa Amarga Memòria i interrompuda durant la legislatura amb majoria conservadora.

Des d'aquest butlletí instem els parlamentaris

aragonesos perquè, en la seva tramitació a les Corts, mantinguin les aportacions de les entitats memorialistes amb què l'Amical de Mauthausen

espera una continuada i fructífera col·laboració.

Grup de memòria de la deportació a la vall de Benasc

Aquest estiu s'ha constituït un grup de memòria de la deportació a Castejón de Sos, a la vall de Benasc d'Oscà. L'Amical participa en aquest grup a través del delegat de l'Amical a Aragó i d'alguns socis originaris de la vall; també en formen part, familiars d'alguns dels deportats i persones sensibilitzades pel tema. L'objectiu del

grup serà donar a conèixer la memòria dels deportats de la comarca, que dorm oblidada, a través d'alguna conferència i l'impuls d'investigacions que acostin a la societat actual la memòria dels fills de la comarca que van patir la deportació.

RECORDEM A...

Fausto Parra Guzmán, que va morir el 9 d'abril de 2017. Era fill del deportat Fausto Parra Galiana, assassinat a Gusen el 16 de novembre de 1941.

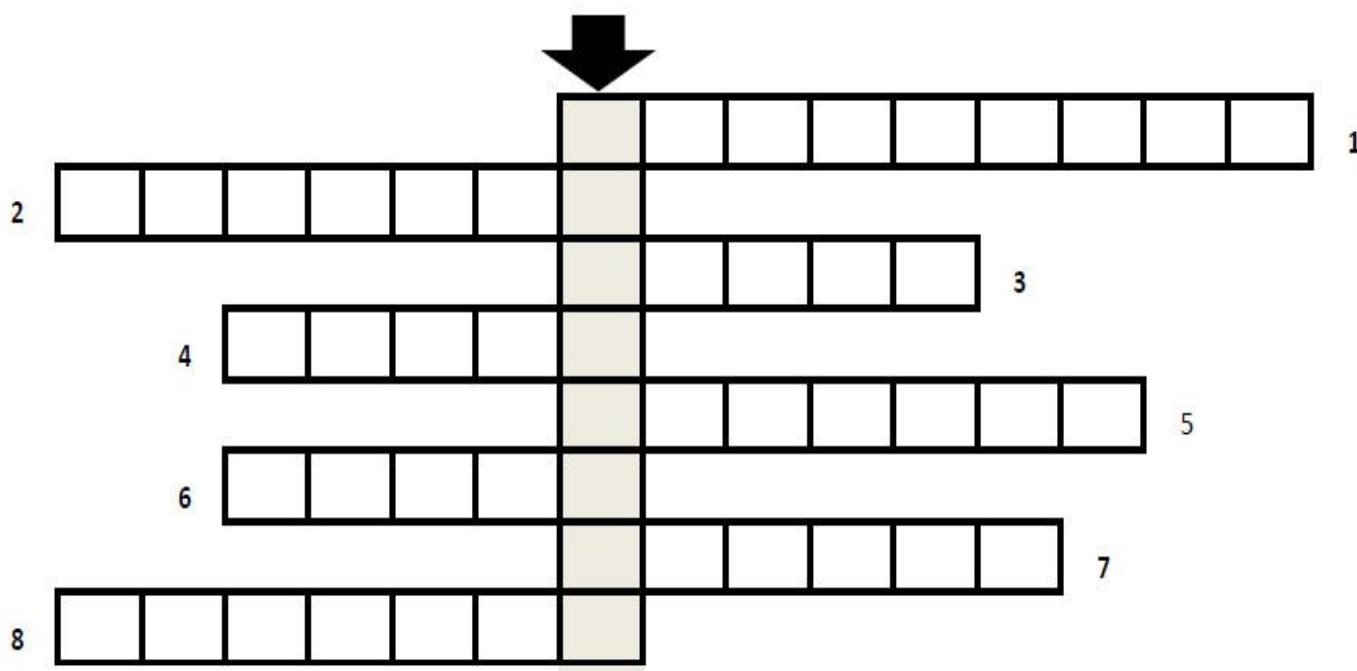
PROPERA ASSEMBLEA:

29 d'octubre a Breda.

Rebreu oportunament la convocatòria

Acròstic temàtic nº15.

David Domènech

Situa correctament en horitzontal totes les definicions i descobriràs, en la línia vertical el nom d'un camp de concentració. És a Polònia, a prop de Cracòvia, i a tres kilòmetres del camp principal, també conegut com a Auschwitz II.

HORITZONTALS

- 1- Ciudad de Europa donde se iba a celebrar la Olimpiada popular como protesta contra la Olimpiada que el nacionalsocialismo hacía en Berlín.
- 2- Segunda ciudad de Libia. Fue destruida durante la II Guerra Mundial.
- 3- Última ofensiva de los panzers alemanes en la URSS. Fue la mayor ofensiva con tanques en la historia.
- 4- Arma larga de fuego de origen norteamericano.
- 5- Rica región del Oeste de Alemania con recursos minerales e industriales. Tras la I Guerra Mundial fue ocupada por los aliados y después desmilitarizada hasta 1936.
- 6- Nombre de uno de los subcampos de Mauthausen.
- 7- Conjunto de fuerzas marítimas de una nación.
- 8- Localidad austriaca donde nació Hitler.

Solucions del nº 14

Horitzontals: 1-Nuremberg 2-Luftwaffe 3-Ustasa 4-Mengele 5-Nimitz 6-Stalag 7-Austria 8-Hamm 9-Misión 10-Kamikaze. **Verticals:** Neuengamme

**Ajuntament
de Barcelona**

**Diputació
Barcelona**

LOTRANS

**AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú**

**Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet**

Obra Social
Fundación "la Caixa"

**AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDES**